CENTRAL LIBRARY

FIRST TIBETAN READER

བོད་སྐད་ཀྱི་སྒྲོགས་ཀྱུའི་དཔེ་ཆ་དང་པོ།

By

L. M. DORJI

UNIVERSITY OF CALCUTTA · ADVANCEMENT OF LEARNING ·

BCU
3621

080C. u.
.218/3C

CALCUTTA UNIVERSITY
1969

Rs. 5·00

CENTRAL LIBRARY

BCU 3621

CALCUTTA UNIVERSITY CENTRAL LIBRARY

PREFACE

The present work is the first of a series of Tibetan Readers prepared by the late Lobzang Mingyur, and is calculated to remove a keenly felt desideratum. He was Instructor in Tibetan in our Unfversity for a number of years. In the course of his experience of teaching in this University he came to realise the difficulties and problems of Indian students and this series of Tibetan Readers was the outcome of his objective knowledge. After his untimely death his widow presented these works of her husband to the University for publication. We have thought it advisable to publish these books for the benefit of Indian students. It is hoped that the book will be found useful by those for whose edification it has been written. The proofs have, at my instance, been corrected by Geshe C. L. Sangpo, and I take this opportunity to express my heartfelt thanks to him. I must also thank Dr. Anukul Chandra Banerjee for the interest and labour bestowed upon the book by him.

Asutosh Building,
Calcutta,
The 28th September,
1950

Satkari Mookerjee,
Asutosh Professor and Head of the Department of Sanskrit, University of Calcutta.

267355

080 CU
218|3C

CENTRAL LIBRARY

དཀར་ཆག ། CONTENTS

Lesson		Page
1-23.	Words used in simple sentences	1
24.	མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་བ། Ten sins to be given up	16
25.	ཕྲུ་གུ་ཡག་པོ་ཞིག ། A good boy	16
26.	ཕྲུ་གུ་ངན་པ་ཞིག ། A bad boy	17
27.	བ ། The cow	18
28.	རྟ ། The horse	19
29.	ལུག ། The sheep	19
30.	ཞུམ་བུ ། The cat	20
31.	ཁྲི་ཅུ་ཤིང་ ། The chair	21
32.	ཆར་པ ། Rain	21
33.	ཉི་མ་དང་ཟླ་བ ། The sun and the moon	22
34.	འཛིག་རྟེན ། The world	23
35.	ཨང་ཀི ། The cardinal numbers	23
36.	ཕྱོགས་བཞི ། The four cardinal points	26
37.	མཚམས་བཞི ། The four corners of the cardinal points	26
38.	གཟའ་བདུན ། The seven days of the week	27
39.	དུས་བཞི ། The four seasons	27
40.	ལེགས་བཤད ། Elegant saying	27

First Tibetan Reader

LESSONS 1-23. WORDS USED IN SIMPLE SENTENCES

རྒྱུགས་ ༡ । Lesson 1

མིང་གཞི་རྐྱང་པ་ལ་དབྱངས་ "ཨེ་" འཇུག་པ་རྣམས །

Vowel "e" is used with consonant.

ཁེ་ profit དེ་ that
མེ་ fire ཚེ་ life

ཚོང་པ་ལ་ཁེ་ཐོབ ། དེ་ག་རེ་རེད ། འདི་མེ་རེད ། མི་དེ་ལུང་པ་ག་ནས་རེད ། མི་ཚེ་ཐུང་ཐུང་རེད །

རྒྱུགས་ ༢ । Lesson 2

མིང་གཞི་རྐྱང་པ་ལ་དབྱངས་ "ཨོ་" འཇུག་པ་རྣམས །

Vowel "o" is used with consonant.

ཁོ་ he ཚོ་ (pl. sign)
གོ་ hear ཞོ་ curd
ངོ་ face ཟོ་ eat
ཐོ་ list ཤོ་ gambling

སོ་ tooth

ཁོ་ཡོང་གི་འདུག ། མི་ཚོ་ལ་ཁ་ལབ། ཞོ་སོང་ངམ ། ངོ་དང་
སོ་ཁྲུས ། ཁ་ལག་ཟོ ། ང་ལ་ཞོ་ག་ནས་ཐོབ་ཡོང་ ། ཤོ་ལས་
ཀ་ཡག་པོ་མ་རེད ། ཐོ་ཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད །

ཀྱུགས་ ༣ ། Lesson 3

མིང་གཞི་ཀྱང་པ་ལ་དབྱངས་ "ཨུ" དང་ "རྗེས་འཇུག་"
འཇུག་པ་རྣམས །

Vowel "u" is used with consonant and joined suffixes.

ཀུན་ all — ཐུབ་ can
ཁུང་ hole — དུག་ poison
གུན་ loss, damage — དུས་ time, season
གུར་ tent — བུམ་པ་ vase

ཙི་ཙི་ཀུན་ཁུང་གི་ནང་དུ་འདུག ། གུར་གྱི་ཐག་པ་ཆད ། ལས་ཀ་འདི་བྱེད་ཐུབ་ཡོང་ངམ ། དུས་སུ་ལས་ཀ་མ་བྱས་ན་ཚར་མི་ཡོང་ ། དུག་ཟས་ནས་ཤི་བ་རེད ། ཚོང་གི་ལས་ཀ་ལ་ཁེ་དང་གུན་གཉིས་ཀ་ཡོད ། འདི་མི་དོག་གི་བུམ་པ་རེད །

ཀྱུགས་ ༤ ། Lesson 4

དུང་ conch — ཟུར་ corner
ནུབ་ west — ཡུལ་ country
ཐུད་ first taste, put out — རུས་ caste

བུལ་ཏོག་ soda ལུས་ body

ཚུལ་ method, way ཞུལ་ track, mark

ཞུས་ asked ཤུགས་ strong

དང་བུས། ནུབ་དུ་མ་འགྲོ། ལྷམ་སྤུད། ཟ་ལ་བུལ་མ་རྒྱབ། མར་གྱི་སྤུད་གཟིགས་པ་གནང་། ཁྱེད་ཀྱི་པ་ཡུལ་ག་ནས་རེད། ཁྱེད་ཀྱི་རུས་གང་ཡིན། ང་རྒྱུར་ལ་བསྡད་ཡོད། ལུས་ལ་གཙང་མ་བྱེད་ཚུལ་སློབས། ཀང་པའི་ཞུལ་མི་འདུག། ཁོ་མི་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཅིག་རེད།

རྒྱུགས་ ༥ । Lesson 5

མིང་གཞི་ཀུང་པ་ལ་དབྱངས་ "ཨེ་" དང་ "རྗེས་འཇུག་" དང་ "ཡང་འཇུག་" འཇུག་པ་རྣམས།

Vowel "e" is used with consonant and joined suffixes.

ངེད་ we ཤེད srength

ཉེན་ danger ཤེལ་ glass

དེར་ there ཁེབས་ cover

ཚེས་ date གེགས་ harm, accident

ཞེང་ breadth སེམས་ mind

འདི་ཤེལ་གྱི་བུམ་པ་རེད། དེ་ལ་ཁེབས་འདུག་གམ་མི་འདུག། ངེད་ཀྱི་ལས་ཀ་ལ་གེགས་བྱུས་སོང་། ལམ་འདི་ནས་

སྤྲིན་ན་ཉེན་ཡོད་པ་རེད། ཁང་པ་འདིའི་ཞེང་ག་ཚོད་འདུག། དེ་
རིང་ཚེས་ག་ཚོད་རེད། དེ་རིང་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་རེད།
ཁོང་གི་ཤེད་གང་འདྲའི་ཡོད་པ་རེད། སེམས་ལ་འཚེ་རྒྱུ་མེད།

རྒྱུགས་ ༦ | Lesson 6

མིང་གཞི་ཁུང་པར་དབྱངས་ "ཨོ་" དང་ "རྗེས་འཇུག་"

འཇུག་པ་རྣམས།

Vowel "o" is used with consonant and joined suffixes.

ཁོང་ he

གོང་ price

གོས་ cloth

ཆོག་ may

ཆོས་ religion

ཉོན་ hear

ཐོག་ roof

དོན་ meaning

དོས་ load

ནོར་ wealth

བོས་ call

ཚོང་ trade

ཞོག place

འོད་ light

ཡོན་ fee

ལོང་ leisure

གོས་འདིའི་གོང་ག་ཚོད་རེད། ཆོག་འདིའི་དོན་གསུང
རོགས་གནང་། ཁོང་ལ་ཚོང་གང་གང་འདུག། དོས་ཚང་མ་མ་འབྱོར་
ཀྱིན་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག། ཁོང་ལ་བོས། དེ་རིང་ཁྱེད་ལ་ལོང་ཡོད་
པ་ས་རེད། མི་དེ་ལ་ནོར་མང་པོ་ཡོད། ཞུ་མར་འདི་འོད་ཆེན་པོ་

རེད། འོད་ཚུང་དུ་གཏོང་བ་གནང་། སྨན་པ་ལ་ཡོན་འབུལ་རོགས་གནང་། ཙ་ལག་འདི་ཁང་པའི་ཕྱོག་ལ་ཞོག། དགེ་རྒན་ལགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལ་སློབ་པ་གནང་གི་འདུག། ཨ་མཆོག་ཉེན།

གུགས་ ༧ । Lesson 7

གོ་གནས་ rank
ངོ་ཚ་ shame
དུད་འགྲོ་ quadruped
མེ་ཏོག་ flower
ལུགས་སྲོལ་ custom
ཤིང་ཏོག་ fruit

ངོ་ཚ་མ་ཤེས་ན་དུད་འགྲོ་དང་གཅིག་པ་རེད། ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་པོ་འདི་གོ་གནས་གང་ཡིན། ལགས་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ལས་ཀ་ཐམས་ཅད་ལུགས་སྲོལ་ནང་བཞིན་བྱེད་དགོས། ལུང་པ་འདིར་ཤིང་ཏོག་སྣ་མེད་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་རེད།

ཀུགས་ ༨ । Lesson 8

ཀྱོག་ཀྱོག་ curved
ཁྱིམ་བདག་ householder
ཁྱིམ་མཚེས་ neighbour
ཕྱུག་པོ་ rich
བྱེ་མ་ sand
བྱེ་མ་ཀ་ར་ sugar
སྐྱ་ངན་ sorrow

རི་མོ་དེ་ཀྱོག་ཀྱོག་རེད། རྒྱ་བོའི་འགྲམ་ལ་བྱེ་མ་ཤ་སྟག་ཡོད། ཁོང་ཁྱིམ་བདག་ཕྱུག་པོ་ཅིག་ཡིན། ཕྱུག་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་ཆ་རེད། སྐྱ་ངན་མ་བྱེད།

རྐྱེན་ ༩ ། Lesson 9

ཁྲལ་ tax	ཕྲག་དོག་ jealousy
ཁྲིམས་ law	བྲག་ rock
ཁྲིམས་བདག་ magistrate	བྲེལ་བ་ busy
ཁྲིམས་ཁང་ court	སྲབ་ bridle
གྲངས་ཀ་ number	སྲས་ son
གྲོགས་པོ་ friend	སྲིན་པོ་ cannibal
དྲང་སྲོང་ sage	སྲོག་ life

ཁྲལ་དུས་སུ་འཇལ། ཕྲག་དོག་མ་བྱེད། རྒྱལ་པོ་འི་ཁྲིམས་རེད། ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཁྲིམས་བདག་ཡོད་པ་རེད། གྲངས་ཀ་ག་ཚོད་བར་དུ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། གྲོགས་པོ་ལགས་ཁྱེད་དེ་རིང་ག་པ་ཕེབས་པ་གནང་གི་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་དྲང་སྲོང་མང་པོ་བྱུང་འདུག ། ཕྲག་དོག་བྱེད་པ་ཡག་པོ་མ་རེད། བྲག་འདི་གདོར་ཐུབ་ཡོང་ངམ། བྲེལ་བ་མ་བྱེད། རྟ་ལ་སྲབ་གཡོགས་ནས་སྲས་སྐུ་གཞོགས་ཆིབས་པ་གནང་གི་རེད། སྲིན་པོ་ནང་བཞིན་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་དགའ་པོ་མ་བྱེད། སྲོག་ལན་སྲོག་གིས་འཇལ་དགོས།

རྐྱེན་ ༡༠ ། Lesson 10

ཀླ་ཀློ་ barbarian	བློ་གྲོས་ understanding
བློ་བུར་ unexpected	སློབ་མ་ pupil, disciple
བླ་མ་ teacher	སློབ་པ་ to teach

ཞིང་པ་འདིར་གླ་གླི་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། བླ་མས་སློབ་མ་ལ་བཀའ་ཆོས་གསུང་བ་གནང་གི་འདུག ། སློབ་མས་ལག་པ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ཆོས་ཞུ་གི་འདུག། ཁོང་གི་བློ་གྲོས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཨ་ཁ་ཁ་མི་འདི་ལ་གློ་བུར་གྱི་བར་ཆད་བྱུང་འདུག །

ཀླུགས་ ༡༡ ། Lesson 11

སྔོན་འཇུག་གི་ "ག་" དང་ "ད་"དང་"བ་"དང་"མ་" དང་"འ་"
མིང་གཞི་རྐྱང་འཕུལ་དང་འདོགས་འཕུལ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས །

The prefixes ga, da, ba, ma and ḥa are used with consonant and joined suffixes.

གཅིག་ one — གནས་ sacred place
གཅོད་ cut, kill — གཞན་ other
གཉིད་ sleep — གཟིག་ leopard
གཏམ་ news, talk — གཟིག་ལྤགས་ leopard-skin
གཏེར་ mine — གཟིགས་ see
གདན་ carpet, seat — གསེར་ gold

གཅིག་དང་གཅིག་བསྡོམས་ན་གཉིས་ཡོང་། གནས་འདིའི་མིང་ལ་ག་རི་ཟེར་གྱི་ཡོད། སྲོག་མ་གཅོད། གཉིད་མ་ལོག། གདན་གཞན་ཅིག་ཁྱེར་ཤོག། ཁྱེད་ཀྱི་གཟིག་གཟིགས་སོང་ངམ། ལགས་མ་སོང་། གཟིག་ལྤགས་ནག་པོ་ལ་སྐྲ་ཡག་པོ་ཡོང་། དེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོའི་ཞིང་པ་གསེར་དང་དངུལ་གྱི་གཏེར་ཡོད། ཁྱེད་ཀྱི་ཞིང་པ་ལ་ཡོད་དམ་མེད།

རྒྱུགས་ ༡༢ ། Lesson 12

དཀའ་ལས་ difficulty　　དབང་ power
དགའ་ཚོར་ happy　　དམག་ war
དཔངས་ height　　དམག་དཔོད་ commander

དམག་ལ་དམག་དཔོན་ཡག་པོ་དགོས ། ལས་ཀ་འདི་ལ་དཀའ་པ་མ་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་བུ་ཚ་དགའ ། ས་ཆ་འདིའི་དཔངས་ལ་ག་ཚོད་ཡོད། ད་ལྟ་བར་དུ་ས་ཆ་འདིའི་ཚད་འཇལ་ཐུབ་མི་འདུག ། ཁྱེད་ལ་དབང་ཡོད་དམ་མེད །

རྒྱུགས་ ༡༣ ། Lesson 13

དགུན་ཀ་ winter　　དབུགས་ breath
དངུལ་ silver　　དབུལ་པོ་ poor
དཔུང་ army　　དབུས་ centre

དངུལ་དང་གསེར་གཉིས་གོང་གང་གི་ཆེ ། ཡི་གེ་འབྲི་དུས་དབུགས་ལྷོད་པོ་བྱེད་དགོས། དགུན་ཀ་ཞུང་པ་འདི་ལ་གྲང་མོ་ཡོང་། རྒྱ་གར་གྱི་དབུས་གང་གི་རེད ། ཞུང་པ་དེ་ལ་ཕྲ་ཕྲོའི་དཔུང་གི་གནོད་པ་མང་པོ་བྱུང་འདུག ། དབུལ་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་ །

རྒྱུགས་ ༡༤ ། Lesson 14

དགེ་བ་ virtue　　དཔེར་བརྗོད་ example
དཔེ་ཆ་ book　　དབེན་པ་ solitary

དཔེ་ཆ་ཀློགས། དཔེར་བརྗོད་ཁ་ཤས་བྲིས་ཤིག། སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ས་ཆ་དབེན་པ་ལ་བསྡད་ན་ཡག་པོ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་དགེ་བ་གང་བྱས་པ་ཡིན།

རྒྱུགས་ ༡༥ । Lesson 15

དཀོན་པོ་ rare, dear
དཀོན་མཆོག་ God
དགོངས་པ་ mind
དགོན་པ་ temple
དངོས་པོ་ object
དཔོན་པོ་ master, officer
དམོད་མོ་ curse

བོད་ལ་འབྲས་དཀོན་པོ་ཡོང་། སྐུ་གཞོགས་ཁྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ག་རེ་ཡོད་པ་གསུང་རོགས་གནང་། དཀོན་མཆོག་མ་གཏོགས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་སྐྱབས་གཞན་མེད། དངོས་པོ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་རེད། དགོན་པ་འདི་ལ་གྲྭ་པ་ག་ཚོད་ཡོད། དཔོན་པོ་ལགས་ག་པ་ཡོད། གཞན་ལ་དམོད་མོ་མ་རྒྱབ།

རྒྱུགས་ ༡༦ । Lesson 16

དཔྱ་ཁྲལ་ tax
དབྱིད་ཀ་ spring
དབྱར་ཀ་ the summer
དབྱིབས་ shape
དབྱངས་ voice, tone
དཀྱུས་མ་ ordinary
དམྱལ་བ་ hell
དགྱེས་པ་ rejoice
དཀྱིལ་ centre
དགྲ་ enemy

དཔྱ་ཁྲལ་དུས་སུ་འཇལ་དགོས། དབྱར་ཀ་ཆར་པ་མང་ལ་ཚད་པ་ཚ་བོ་ཡོང་། དགུན་ཀ་བོད་ལ་ཧ་ཅང་གྲང་མོ་ཡོད། དཔྱིད་ཀ་རླུང་ཆེན་པོ་ལངས། ཡུལ་གྱི་དཀྱིལ་གང་གི་རེད། སྒྲ་དབྱངས་འཐེན། སྡིག་ཅན་ཤི་ན་དམྱལ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རེད། ཁང་པའི་དབྱིབས་ཡག་པོ་འདུག། འདི་ཚོ་ཅ་ལག་དཀྲུས་མ་རེད། ཁོང་ང་ཚོའི་དགྲ་མ་རེད། དཔོན་པོ་ཐུགས་དགྱེས་པ་གནང་གི་འདུག།

རྒྱུགས་ ༡༧ ། Lesson 17

བཀའ་ command

བཙན་པོ་ strict

བགག་ཆ་ objection

བཙན་དུག་ aconite

བཅག་པ་ broken

བཟང་པོ་ noble

བདག་པོ་ owner

བཤད་པ་ explained

བསམ་པ་ mind

ཁྲིམས་བཙན་པོ་ཡོད། དཔོན་པོ་འི་བཀའ་རེད། ལས་ཀ་འདི་བྱེད་པ་ལ་བགག་ཆ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉི་གདུགས་འདིའི་བདག་པོ་སུ་རེད། ལགས་ང་རེད། ཤིང་འདི་བཅག་པ་རེད། མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཕེབས་ཀྱི་འདུག། ངས་ཁོང་ལ་བཤད་ཀྱང་ཁོང་གིས་གསན་པ་གནང་མ་སོང་། བཙན་དུག་དུག་རེད། ངའི་བསམ་པ་ལ་འདི་དུག་ཧ་ཅང་སྡུག་ཙུལ་ཞིག་རེད།

རྒྱུགས་ ༡༨ | Lesson 18

བཅིངས་ tied བཤིགས་ destroyed, dismantled
བཞིན་ like བསིལ་གཡབ་ fan

བཟང་ཁྱི་ The Tibetan lap-dog

ཁང་པ་འདིའི་རྩིག་པ་ས་གཡོས་ཀྱིས་བཤིགས་འདུག ། ནག་ཅན་ལ་ཐག་པས་བཅིངས ། བོད་ཀྱི་མི་ཚང་ཆེན་པོ་འི་སྒོ་འགྲམ་ལ་བཟང་ཁྱི་ཆ་རེ་བདགས་བཞག་ཡོང་ ། ཁྱིའི་ནང་ནས་བཟང་ཁྱི་ཆེ་ཤོས་དང་ཡག་ཤོས་རྩིས་ཡོང་ ། དེའི་སྐད་ཀ་ཅང་བཟང་པོ་དང་ཆེན་པོ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད ། ཞུང་པ་དྲོ་ས་ལ་བསིལ་གཡབ་ཀྱི་མཁོ་ཡོད་པ་ཡིན །

རྒྱུགས་ ༡༩ | Lesson 19

བཀུར་སྟི་ honour, respect	བཞུགས་ sit, sat
བཏུལ་ subdued	དཔེ་བཤུས་ copied
བདུད་ devil	བསུ་བ་ welcome
བཙུན་མོ་ queen	བསྟན་པ་ teaching

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདུད་བྱེ་བ་མང་པོ་བཏུལ ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཕབས ། བསུ་བ་དང་བཀུར་སྟི་མང་པོ་བྱོས ། ཁོང་དཀྱིང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་བཞུགས ། ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམས་པ་ཆོས་གསུངས ། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ ། ཕྱུག་པོ་དང་དབུལ་པོ ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཀུངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་མགོ་རིས་ཐར་

པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་དོ། །ཁོང་གིས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཡུལ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ་དཔེ་བཤུས་ནས་དེང་སང་གི་བར་དུ་དར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀྱུགས་ ༢༠ ། Lesson 20

བཞེས་པ་གནང་ please eat it
བཟེད་པ་གནང་ please place it
བཟེ་རུ་ rhinoceros
སེ་འབྲུ་ pomegranate
བཤེས་ friend

ཁྱེད་ལ་བཤེས་ཡོད་དམ་མེད། ལགས་མེད། ཁྱེད་ཀྱིས་སེ་འབྲུ་བཞེས་པ་གནང་སྐྱོང་ངམ། ལགས་ཟ་སྐྱོང་། ཕྱག་བཟེད་པ་གནང་། འདིར་སེ་འབྲུ་ཅིག་ཡོད། འདི་ཁྱེད་ཀྱིས་བཞེས་པ་གནང་ན་དེའི་དྲོ་བ་མཁྱེན་པ་གནང་ཡོང་། དེ་ལུང་པ་ག་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་གསུང་བ་གནང་ཐུབ་ཡོང་ངམ། ལགས་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གནང་གི་ཡོད་ཤག་རེད། ང་ལ་གསུང་རོགས་གནང་དང་། ལགས་སོ། ཁྱེད་རང་གསན་པ་གནང་། དེ་ཁ་ཆེའི་ལུང་པ་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད། ཤིང་ཏོག་ཚོའི་ནང་ནས་ཞིམ་ཤོས་དང་ཡག་ཤོས་ཅིག་ཡིན། ང་ཚོའི་ལུས་ཁམས་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ལགས། །

ཀྱུགས་ ༢༡ । Lesson 21

མཁས་པ་ learned
མགར་བ་ blacksmith
མངའ་ཐང་ power (of wealth)
མཆན་ཁུང་ armpit
མཇལ་བ་ to meet, visit
མཉན་པ་ ferryman
མཐའ་ end
མདང་ last night
མནའ་ oath
མཚན་ name or night

ང་ཚོའི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་དང་ཁྱེད་ཚོའི་རྒྱལ་པའི་མངའ་ཐང་ཆེ་ཆུང་ཧ་ལམ་འདྲ་བོ་འདུག །   འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་ཡོད། རྒྱལ་པོས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་རྒྱལ་པོའི་མཚན་ལ་ག་རེ་ཞུ་གི་ཡོད། ང་ཚོའི་རྒྱལ་པོ་བླ་མ་རེད། ཁོང་ལ་ཚང་མས་མཇལ་ཚོག་གི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ལུང་པ་ལ་ལུང་པ་གཞན་ནས་ཚོང་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པས། མདང་ལུང་པ་གཞན་ནས་ཚོང་པ་མང་པོ་བསླེབས་སོང་། མཉན་པ་ཚོ་ལ་གྲུ་སླ་སྟེར་དགོས། མཆན་ཁུང་ལ་ལྷེབས་ནས་ཞོག་པ་གནང་།

ཀྱུགས་ ༢༢ । Lesson 22

མཁོ་བྱེད་ want
མགོ་ head
མཉེས་སོང་ pleased
མདོག་ colour
མཚོ་ lake, pond
མཚེས་མ་ twin

མཐོ་རིས་ paradise　　མཛེས་པོ་ beautiful

མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་ Manasvara lake

ཞྭ་མོ་མགོ་ལ་གྱོན ། ཉི་མས་མི་ཚིག་པ་ལ་མཁོ་བྱེད་ཡོད་པ་རེད ། སྐུ་གཞོགས་ལགས ། མཚོ་འདིའི་མིང་ག་རེ་རེད ། འདིའི་མིང་ལ་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་ཟེར་གྱི་ཡོད ། མཚོ་དེའི་མདོག་གཡུ་ལྟ་བུ་སྔོན་པོ་ཡོད་པ་རེད ། དེ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་ཕོ་བྲང་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཆུ་མགོ་ཡིན། དེ་ཧ་ཅང་མཛེས་པོ་རེད ། ངས་དེ་འདྲ་ནས་ཡང་མཐོང་མ་མྱོང་ ། དེ་མཐོང་ནས་སྐུ་གཞོགས་ཧ་ཅང་མཉེས་སོང་ ། ང་ཡང་མཐོ་རིས་ལ་བསླེབས་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་ ॥

ཀྱུགས ༢༣ ། Lesson 23

འཁོར་ལོ་ wheel, machine　　འབེན་ target

འགུལ་བ་ to shake, move　　འཚོལ་བ་ to seek, fook for

འཇིག་རྟེན་ world

འབུ་ insect　　འཛིན་པ་ to seize, catch

འཐུང་བ་ to drink　　འཛུལ་བ་ to enter

ས་འགུ་ལ་, ས་གཡོས་ earthquake

འཇིག་རྟེན་འདིར་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་འདུག ། དེའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དར་ཤུགས་ཆེ་བ་བྱུང་བ་རེད ། .

རིང་སང་གི་བར་དུ་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། བོད་དང་། བལ་ཡུལ་དང་། སོག་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ཕྲན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་སུ་སངས་ཀྱི་ཆོས་དར་དེ་ད་ལྟ་བར་དུ་གནས་ཡོད་དོ། །

ཡང་ཡོ་རུ་པ་ཆོས་བཟུང་བའི་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་པོ་ཨེ་མི་རི་ཀ་ལ་སོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དར་ཡོད་པ་རེད། མ་ཟད་བསྟན་པ་ལ་དད་མཁན་ཡང་ཡུལ་གྲུ་དེ་ཚོར་མང་ཡོད་ཚོད་འདུག་གོ།

བོད་དུ་དབུས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཙང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁམས་དང་སོག་ཡུལ་དུ་རྗེ་འཇམས་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཧལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སོགས་བླ་མ་སྤྲུལ་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་རིམ་པར་ཕེབས་ཏེ། ད་ལྟ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྲུལ་ཆེན་དམ་པ་ནམ་ཁའི་སྐར་ཚོགས་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

འཇིག་རྟེན་འདི་འགུལ་བ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ས་འགུལ་ལམ་ས་གཡོས་ཟེར་གྱི་ཡོད། ས་འགུལ་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་ལྷབས་འཁྲུགས་པ་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་དེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བསད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདིར་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུས་ཆོས་ཟབ་མོ་གསུངས་པ་དང་། སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་གཡོས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་པ་འཚོལ། རི་ལས་ཡོན་དན་སློབས། དཔེ་ཆ་ལ་མིག་ལྟོས། ཁ་སྐོམ་ན་ཆུ་འཐུང་། འབྲུ་དང་བྱ་ཕྱིའུ་མ་གསོད། དོན་མེད་

གཞན་གྱི་ཁང་པ་ལ་འཛུལ་བ་སྤོང་། དགེ་རྒན་ལགས་ཀྱིས་སློབ་པ་གནང་བའི་ཀྲུགས་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བཟུང་བར་བྱ།

ཀྲུགས་ ༢༤ । Lesson 24

མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བ། Ten sins to be given up

༡ । སྲོག་མ་གཅོད་ཅིག །

༢ । མ་འབྱིན་པར་མ་ལེན་ཅིག །

༣ । ལོག་གཡེམ་མ་བྱེད་ཅིག །

༤ । རྫུན་མ་སྨྲ་ཞིག །

༥ । ཕྲ་མ་མ་བྱེད་ཅིག །

༦ । ཚིག་རྩུབ་མ་སྨྲ་ཞིག །

༧ । ངག་འཆལ་མ་སྨྲ་ཞིག །

༨ । བརྣབ་སེམས་མ་བྱེད་ཅིག །

༩ । གནོད་སེམས་མ་བྱེད་ཅིག །

༡༠ । ལོག་ལྟ་མ་བྱེད་ཅིག །

ཀྲུགས་ ༢༥ । Lesson 25

བུ་གུ་ཡག་པོ། A good boy

ཁྱེད་ཀྱིས་ཚེ་རིང་ལ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས། ལག་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། མི་ཚང་མས་ཁོང་ལ་བྱམས་པོ་དང་བསྟོད་པ་གནང་གི་འདུག །

ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་རྒྱུགས་ཡག་པོ་བྱས་ནས་བསླབ་པ་གནང་གི་འདུག ། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་ཕྲུག་དཔེ་ལ་ཐུགས་ཟླུགས་ཀློག་གནང་དགོས་པའི་དུས་སུ་ཁོང་གིས་སྐུ་རྩེ་གནང་གི་མེད ། འོན་ཀྱང་ཁོང་ལ་སྐུ་རྩེ་གནང་བའི་དགོངས་པ་ཐོབ་པ་གནང་དུས་ཁོང་གིས་ཕྲུ་གུ་ཡག་པོ་ཚོ་དང་བུ་མོ་ཡག་པོ་ཚོ་མཉམ་དུ་སྐུ་རྩེད་གནང་གི་ཡོད ། ཁོང་གིས་བུ་དང་བུ་མོ་ཚོ་ལ་གནོད་པ་གནང་གི་མེད ། ཁོང་གིས་བ་ཕྱུགས་དང་ཁྱི་ཚོ་ལ་རྡུང་བ་གནང་གི་མེད ། ཁོང་གིས་དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་བྱམས་པོ་གནང་གི་ཡོད ། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་གི་ཕྲུག་གིས་ཁོང་གི་རྟ་གསེབ་དང་གྲོད་མ་དང་བྱ་པོ་དང་བྱ་མོ་དང་པོ་ཁྱི་དང་མོ་ཁྱི་ཚོ་ལ་རྩྭ་ཆག་གནང་གི་ཡོད ། ཁོང་གིས་མི་ཉམ་ཆུང་ཚོ་ལ་རོགས་རམ་གནང་གི་ཡོད ། ཁོང་གིས་མི་རྐང་ཀྱོག་དང་ཞ་ར་ཚོ་མཐོང་ན་གད་མོ་ཤོར་བ་གནང་གི་མེད ། དེ་ཚོ་ལ་དངུལ་དང་གོས་གསོལ་རས་གནང་གི་ཡོད ། འདི་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཡག་པོ་འི་བཟང་པོ་འི་ཕྲུག་ལས་ཀ་རེད །

རྒྱུགས་ ༢༦ ། Lesson 26

ཕྲུ་གུ་ངན་པ ། A bad boy

ཕྲུ་གུ་ངན་པ་བསླབ་གྲྭ་ལ་ཡང་འགྲོ་གི་མེད་རྒྱུགས་ཀྱང་བསླབ་ཀྱི་མེད ། ཁོས་ཁོ་རའི་དཔེ་ཆ་ཚོ་རལ་གྱི་ཡོད ། དཔེ་ཆ་ཀློག་དགོས་པའི་དུས་སུ་རྩེད་མོ་རྩེད་ཀྱི་ཡོད ། ཁོ་ལ་ག་རེ་བཤད་པ་ཁོས་སེམས་ལ་བཞག་གི་མེད ། སུས་ཀྱང་ཁོ་ལ་བྱམས་པོ་བྱེད་ཀྱི་

མེད། ཁོ་ཚོ་གང་གླེན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཁོ་གཞོན་པ་བྱུང་
དུས་མཁོ་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཁོས་གང་འདྲའི་བྱས་
ནས་ཁོ་རའི་ལྟོ་གོས་བསྒྲུབ་ཡོང་།

ཁོས་ལྷུག་རྫུན་བཤད་ཀྱི་རེ། མི་སུས་ཀྱང་ཁོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
མ་རེད། ཁོས་བ་ཕྱུགས་དང་ཁྱི་དང་ར་དང་ཞུམ་བུ་ཚོ་ལ་ཧྲང་གི་
འདུག། དེ་ཚོས་ན་ཟུག་ཚོར་ན་ཡང་ཁོས་སྣང་དག་གཏོང་གི་མིན་
འདུག། ཁོ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ངོ་ཚ་གི་མི་འདུག། མི་ངན་འབྱུང་
རྒྱུ་འདི་གང་འདྲའི་སྐྱོ་བའི་ལས་ཅིག་རེད།

རྒྱུགས་ ༢༧ ། Lesson 27

བ། The cow

འདིར་བ་སྙིང་རྗེ་པོ་ཅིག་འདུག། དེ་དུད་འགྲོ་ཡག་པོ་ཅིག་
རེད། དེས་གནོད་པ་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་སྤང་སྔོན་པོ་འི་སྟེང་ལ་ཉལ་
རྒྱུ་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག། དེས་ང་ཚོ་ལ་འོ་མ་སྤྲེར་གྱི་ཡོད། འོ་མ་
ཞིམ་པོ་ཡོད། འོ་མས་ང་ཚོ་ལ་སྟོབས་ཆེན་པོ་བཟོ་གི་ཡོད། ཁ་
བཟས་ཁ་ཤས་འོ་མས་བཟོས་པ་རེད། ང་ཚོས་མོ་ལ་རྩྭ་ཆག་ཡག་
པོ་སྤྲེར་དགོས། མོས་ཕྱི་འདྲ་བོ་ཤ་མི་ཟ། མོས་རྩྭ་དང་སྔོང་པོ་འི་
ལོ་མ་དང་འབྲུ་ཟ་གི་ཡོད། མོ་ལ་ལུག་དང་ར་དང་རྟ་དང་བོང་བུ་ཚོ་
ནང་བཞིན་ཀང་པ་དང་སྨིག་པ་བཞི་ཡོད། མོལ་རྭ་ཀྱུག་ཀྱུག་གཉིས་
ཡོད། ང་ཚོ་མོ་འདི་འགྲུམ་འགྲོ་ཐུབ། མོས་ང་ཚོ་ལ་གནོད་བྱེད་མི་
ཡོང་། བ་ལ་"འདོད་འཛོ་བའི་བ"ཡང་ཟེར་གྱི་ཡོད།

རྒྱུགས་ ༢༨ ། Lesson 28

རྟ ། The horse

རྟ་ལ་རྐང་པ་རིང་པོ་བཞི་དང་གཞུག་མ་རིང་པོ་གཅིག་ཡོད། དེ་ལ་སྐེ་རིང་པོ་ཞིག་དང་མགོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་དང་ རྣ་བ་ཆུང་ཆུང་གཉིས་ཡོད། དེ་ད་ཅང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ཧ་ཅང་མགྱོགས་པོ་རྒྱུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེས་རང་གི་ཁལ་པ་ལ་མི་ཞིག་འཁྱེར་ནས་ས་ཐག་རིང་པོ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། རྟ་དེ་འདིར་འཁྲིད་ཤོག ། ང་དེ་ལ་གཞོན་ཆོག་གི་རེད་པས། ལགས། ཁྱེད་དེའི་ཁལ་པ་ལ་བཞོན་ཆོག་གི་རེད། དེ་ལ་མགྱོགས་རྒྱུགས་མ་བཅུག། ཁྱེད་མར་ལྷུང་སྲིད་ཀྱི་རེད། རྟ་ལ་"མགྱོགས་འགྲོ"ཡང་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལགས།

རྒྱུགས་ ༢༩ ། Lesson 29

ལུག ། The sheep

ལུག་ནི་བ་དང་རྟ་ལྟ་བུའི་དུད་འགྲོ་རྨིག་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན། འདིའི་རྨིག་པ་བའི་རྨིག་པ་འདྲ་པོ་ཁ་བྲག་ཅན་ཡིན། འདི་ལ་སྤུ་མཐུག་པོ་འི་གཡོགས་པའི་ལུས་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་། མགོ་ཆུང་ཆུང་གཅིག་དང་། རྐང་པ་ཐུ་པོ་གཉིས་དང་། གཞུག་མ་ཐུང་ཐུང་གཅིག་ཡོད་དོ།།

ལུག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཇམ་ལ་སྐྱོག་མགོ་ཅན་ཡང་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་འདིའི་འགྲམ་ལ་ཕེབས་པ་གནང་ན་དེ་ལམ་སང་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་བྲོས་འགྲོ་ཡོང་ངོ་།།

འདིས་རྒྱ་དང་ཚག་ཟ་གི་ཡོད། དེ་ནས་ཉི་མ་གང་ཞིག་གི་ནང་ལ་འཚོས་ནས། མཚན་ལ་ལྷོ་རའི་ནང་ལ་ཉབ་བཞག་གི་ཡོད་དོ།།

དགུན་ཀའི་དུས་སུ་ལུག་གི་སྤུ་རིང་པོ་སྐྱེད་བཅུག་ནས། འདིས་དེའི་ལུས་དྲོ་པོ་བཞག་གི་ཡོད་དོ།། དེ་ནས་དབྱར་ཀ་ཤར་བའི་དུས་སུ་འདིའི་སྤུ་གཏོགས་པ་དང་། འདི་སེམས་ཀ་ཅང་དགའ་ནས་པར་མཆོང་དང་རྒྱུར་མཆོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དོ།

འདིའི་སྤུ་སེད་ནས་གཙང་མ་བཟོས་པ་དེ་ལ་བལ་ཟེར་གྱི་ཡོད། བལ་གྱིས་གོས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་འཐག་གི་ཡོད། ཡང་ང་རང་ཚོའི་ཆུ་པ་དང་མལ་གཟན་དང་ཨོ་མོ་སུ་དང་གོས་ སྣོད་ ཅན་ མང་ པོ་འདི་འདི་བལ་གྱིས་བཟོས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལུག་ཤི་ན་ཡང་དེའི་ཚིལ་ཞུ་ནས་ཡི་རྒྱ་ དང་ལྤགས་པས་ཀོ་བ་བཟོས་ནས་ལྷམ་བཟོ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

ཀྱུགས་ ༣༠ | Lesson 30

ཞུམ་བུ* | The cat

འདིར་ཞུམ་བུ་ཞིག་འདུག། རས་གཞུག་ཀྱུ་གཡུག་གིན་མཆོང་གི་འདུག། ཞུམ་བུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ན་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེས་ཙི་ཙི་གསོད་ཀྱི་ཡོད། ཙི་ཙིས་ང་ཚོའི་འབྲུ་དང་འབྲུ་མཛོད་དང་ཤ་དང་བག་ལེབ་དང་ཤིང་དོག་དང་གོས་ལ་གནོད་པ་ཆེན་

* Modern ཞི་མི།

BCU 3621

CENTRAL LIBRARY

པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡད། ཞིམ་བུས་མིག་དང་དྲི་མས་ཁྱི་ར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད། ཞིམ་བུ་ཚོས་སྨུག་བསྡད་ནས་ཙི་ཙི་སྐད་ལ་མཆོང་གི་ཡོད། ཙི་ཙི་དང་བྱིའུ་ག་རེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཚོས་སྐྱེར་མོ་དང་སོས་བཟུང་གི་ཡོད། ཞིམ་བུ་ཙིག་པ་དང་སྡོང་པོའི་སྐད་ལ་ཕ་ཅང་མགྱོགས་པོ་འཛེག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཡང་དེ་ཕ་ཅང་མཐོ་པོ་ནས་མཆོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

ཀྲུགས་ ༣༡ | Lesson 31

ཁྲིའུ་ཤིང་ | The Chair

ཁྲིའུ་ཤིང་འདི་སྙིང་རྗེ་པོ་ཅིག་མ་རེད་པས། འདི་ཕ་ཅང་ཕན་ཐོགས་པོ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་དེའི་སྐད་ལ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་མའི་སྟེང་ཁ་བསྡད་ན་ང་ཚོ་སྐྱུང་གི་རེད། ཁྲིའུ་ཤིང་འདི་གང་གིས་བཟོས་པ་རེད། འདི་ཤིང་དང་སྐྱུས་བཟོས་པ་རེད། ཁྱེད་ལ་ཁྲིའུ་ཤིང་ཡོད་པས། ལགས། ང་ལ་ཁྲིའུ་གསར་པ་ཡག་པོ་ཅིག་ཡོད། པ་ཏུ་ཁྱེད་ལ་ག་རེ་ཡོད། ང་ལ་ཁྲིའུ་ཤིང་ཅིག་ཡོད། དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངའི་རོན་ལ་བསླམས་རོགས་གནང་སོང་ངམ། འདི་ངས་ཕ་ཅང་ཐག་རིང་པོ་འཁྱེར་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དགོངས་པ་མ་མཚུངས།

ཀྲུགས་ ༣༢ | Lesson 32

ཆར་པ | Rain

དུས་ཅིག་ཆར་པ་མ་བུང་བས། ས་གཞི་སྐམ་ནས་མཐུགས་

267355
CALCUTTA CENTRAL

པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཆུ་དང་སྤྲོ་རྣམས་ཉི་མའི་དྲོད་ཀྱིས་སྐམ། ཆར་པ་མགྱོགས་པོ་མ་རྒྱབ་ན་དེ་ཚོ་སྐང་ཤ་ཤི་འགྲོ་གི་རེད།

ད་ལྟ་ཉི་མ་ཤར་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ཚ་བོ་འདུག རླུང་པོ་ཆུ་བ་ནས་མི་འདུག། གནམ་འཁྱིབས་པ་འདྲ་བོ་འདུག། གང་འདྲའི་སྨུན་པ་ནག་པ་ལ། ནམ་མཁའ་ནས་གང་འདྲའི་འོད་གསལ་པོ་ཤར་འདུག། འདི་ཡུན་རིང་པོ་རང་གནས་ཀྱི་མ་རེད། གང་འདྲའི་ཚུར་འདྲ་རེད། ཆར་པ་རྒྱབ་ཀྱི་འདུག ཡ་ཅི། གང་འདྲའི་ཆར་རྡོག་གི་ཆེ་བ་ལ། སྤྲིན་པ་ནས་ཆར་པ་འབབ་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱུགས་ ༣༣ | Lesson 33

ཉི་མ་དང་ཟླ་བ། The sun and the moon

ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་རིལ་རིལ་རིལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་རེད། ཟླ་བ་ལས་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ཚོ་ང་ཚོའི་འགྲམ་ནས་ཧ་ཅང་ཐག་རིང་པོ་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཚོ་ཆུང་ཆུང་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན་ང་ཚོ་ཐང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅིག་ལ་ཡར་ལང་སྡོད་ན་སྡོང་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཚོ་ང་ཆའི་ཆུ་ནས་ཧ་ཅང་ཐག་རིང་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ང་ཚོས་ཆུང་ཆུང་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་དེ་ཚོའི་འགྲམ་ལ་སླེབས་དུས་ང་ཚོས་དེ་ཚོ་ཇི་ཙམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་མཐོང་གི་རེད། ང་ཚོ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་འགྲམ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་ཆེ་ཆུང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།།

ཀློགས་ ༣༤ ། Lesson 34

འཛམ་གླིང་། The world

འཛམ་གླིང་འདི་རིལ་པོ་ཟླ་ཟླུམ་པོ་ཞིག་ཡིན། ཉི་མ་ནས་འོད་དང་དྲོད་བྱུང་བ་ཡིན། འཛམ་གླིང་འདི་ཆ་འགའ་རི་ས་གཞི་ཡིན་ཡང་ཆ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། མི་དང་བྱ་བྱིའུ་དང་དུད་འགྲོ་དང་འབུ་སྲིན་རྣམས་སའི་སྟེང་གནས། སྔོ་དང་སྡོང་པོ་རྣམས་དེའི་སྟེང་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན། ས་ཆ་ཁ་ཤས་མཐོན་པོ་དང་ཁ་ཤས་དམའ་པོ་ཡིན། ས་གཞི་འདིའི་སྟེང་ལ་བྲག་དང་རི་དང་ཐང་དང་ལྗོངས་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་འབབ་ཆུ་རྣམས་ཆགས་ཡོད། ཉ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སྦྲུལ་རྣམས་ཆུ་ནང་དུ་གནས་སོ། ས་སྟེང་འདིའི་ས་ཆ་ཁ་ཤས་ཚ་བོ་དང་ཁ་ཤས་གྲང་མོ་ཡོད། ང་ཚོ་ལ་ས་ཆ་འདིར་དྲོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ས་ཆ་ཁ་ཤས་ལ་དེ་ཙམ་ཚ་བོ་ཡོད་པ་མ་རེད། ས་ཆ་ཁ་ཤས་ད་ཅང་གྲང་མོ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དེ་ང་ཚོས་བཟོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་དོ།།

ཀློགས་ ༣༥ ། Lesson 35

ཨང་གི ། The cardinal numbers

༠ 0 ཐིག་—ཀླད་སྐོར། Zero

༡ 1 གཅིག་ One

༢ 2 གཉིས་ Two

༣	3	གསུམ་	Three
༤	4	བཞི་	Four
༥	5	ལྔ་	Five
༦	6	དྲུག་	Six
༧	7	བདུན་	Seven
༨	8	བརྒྱད་	Eight
༩	9	དགུ	Nine
༡༠	10	བཅུ་ ,, ཐམ་པ་	Ten
༡༡	11	བཅུ་གཅིག་	Eleven
༡༢	12	བཅུ་གཉིས་	Twelve
༡༣	13	བཅུ་གསུམ་	Thirteen
༡༤	14	བཅུ་བཞི་	Fourteen
༡༥	15	བཅོ་ལྔ་	Fifteen
༡༦	16	བཅུ་དྲུག་	Sixteen
༡༧	17	བཅུ་བདུན་	Seventeen
༡༨	18	བཅོ་བརྒྱད་	Eighteen
༡༩	19	བཅུ་དགུ་	Nineteen
༢༠	20	ཉི་ཤུ་ —ཐམ་པ་	Twenty
༢༡	21	ཙ་གཅིག་	Twenty-one

༣༠ 30 སུམ་ཅུ་—ཐམ་པ་ Thirty

༣༡ 31 " སོ་གཅིག་ Thirty-one

༤༠ 40 བཞི་བཅུ་—ཐམ་པ་ Forty

༤༡ 41 " ཞེ་གཅིག་ Forty-one

༥༠ 50 ལྔ་བཅུ་—ཐམ་པ་ Fifty

༥༡ 51 " ང་གཅིག་ Fifty-one

༦༠ 60 དྲུག་ཅུ་—ཐམཔ་ Sixty

༦༡ 61 " རེ་གཅིག་ Sixty-one

༧༠ 70 བདུན་ཅུ་—ཐམ་པ་ Seventy

༧༡ 71 " དོན་གཅིག་ Seventy-one

༨༠ 80 བརྒྱད་ཅུ་—ཐམ་པ་ Eighty

༨༡ 81 " གྱ་གཅིག་ Eighty-one

༩༠ 90 དགུ་བཅུ་—ཐམ་པ་ Ninety

༩༡ 91 " གོ་གཅིག་ Ninty-one

༡༠༠ 100 བརྒྱ་—ཐམ་པ་ One hundred

༡༠༡ 101 བརྒྱ་དང་གཅིག་ One hundred and one

༢༠༠ 200 ཉིས་བརྒྱ་ Two hundred

༢༠༡ 201 " དང་གཅིག་ Two hundred and one

༣༠༠ 300 སུམ་བརྒྱ་ Three hundred

༣༠༡ 301 " དང་གཅིག་ Three hundred and one

CENTRAL LIBRARY

༡༠༠༠ 1,000 སྟོང་གཅིག་སྟོང་ཆིག་སྟོང་ One thousand

༢༠༠༠༠ 10,000 སྟོང་བཅུ་ཁྲི་གཅིག་ཁྲི་ཆིག་ཁྲི་ Ten thousand

༡༠༠༠༠༠༠ 100,000 འབུམ་— གཅིག་ཆིག་འབུམ་འབུམ་ཚོ་ One hundred thousand

༡༠༠༠༠༠༠ 1,000,000 བྱེ་བ—གཅིག་ One million

༡༠༠༠༠༠༠༠༠ 10 000,000 ས་ཡ་—གཅིག་ Ten million

༡༠༠༠༠༠༠༠༠༠ 100,000,000 དུང་ཕྱུར་—གཅིག་ One hundred million

༡༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ 1,000,000,000 ཐེར་འབུམ་—གཅིག་ One thousand million

རྒྱུགས་ ༣༦ । Lesson 36

ཕྱོགས་བཞི། The four cardinal points

ཤར་ east — ལྷོ་ south

ནུབ་ West — བྱང་ north

རྒྱུགས་ ༣༧ । Lesson 37

མཚམས་བཞི། The four corners of the cardinal points

ཤར་ལྷོ་ south-east — ལྷོ་ནུབ་ south-west

ནུབ་བྱང་ north-west — བྱང་ཤར་ north-east

CENTRAL LIBRARY

ཀྱུགས་ ༣༨ । Lesson 38

གཟའ་བདུན । The seven days of the week

གཟའ་ཉི་མ་ Sunday — གཟའ་ཟླ་བ་ Monday
" མིག་དམར་ Tuesday — " ལྷག་པ་ Wednesday
" ཕུར་བུ་ Thursday — " པ་སངས་ Friday
གཟའ་སྤེན་པ་ Saturday

ཀྱུགས་ ༣༩ । Lesson 39

དུས་བཞི । The four seasons

དཔྱིད་ཀ་ Spring — དབྱར་ཀ་ Summer
སྟོན་ཀ་ Autumn — དགུན་ཀ་ Winter

ཀྱུགས་ ༤༠ । Lesson 40

ལེགས་བཤད । Elegant saying

རིག་པ་ནང་པར་འཆི་ཡང་སློབས །
ཚེ་འདིར་མཁས་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་ །
སྐྱེ་བ་འཆི་མར་བཙོལ་བ་ཡི །
ནོར་ལ་རང་ཉིད་ལེན་པ་འདྲ །
ཡོན་དན་ཅན་ལ་འཛིག་རྟེན་གུས །

ཡོན་དན་འབད་པའི་ཞུགས་ལ་གནས །
འབད་ནས་ཡོན་དན་མི་བསླུབ་པར །
གཞན་ལ་འཁང་པས་ཅི་ཞིག་བྱ །
སྣ་ཡི་ཚབ་དང་ཉེས་པའི་བྱ །
གཡར་པོའི་རྒྱན་དང་བརྐུས་པའི་ནོར །
སློབ་དཔོན་མེད་པའི་རིག་པ་རྣམས །
ཡོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྩི་བ་མེད །
རང་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་དན་ནི །
ཉི་མ་རེ་ལ་ཚིག་རེ་བཟུང་ །
གྲོག་མཁར་དང་ནི་སྦྲང་རྩི་བཞིན །
རིང་པོར་མི་ཐོག་བསླུབ་པར་འགྱུར །

CALCUTTA: Published by S. Kanjilal, Superintendent (offg.), Calcutta University Press, 48 Hazra Road, Ballygunge, and Printed by Calcutta Oriental Press, (Pv.) Ltd, 9 Panchanan Ghose Lane, Calcutta-9